

FINANCIËLE POSITIE: RESUMÉ

ALGEMEEN

Conform het BBV is de gemeente verplicht een aantal kengetallen op te nemen in de begroting. In de onderstaande tabel zijn de kengetallen genoemd en toegelicht.

Netto schuldquote	De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Bij leningen kan er onzekerheid bestaan of ze allemaal terug worden betaald.
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Daarom wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de verstrekte leningen.
Solvabiliteitsratio	Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.
Structurele exploitatieruimte	De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten uitgedrukt in een percentage.
Grondexploitatie	Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten.
Belastingcapaciteit	De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

De doelstelling van het opnemen van deze kengetallen is het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van de gemeente en daarmee rekening kan houden bij de besluiten met financiële consequenties. Naast de begroting/exploitatie is ook de financiële (vermogens)positie van belang.

Naast het opnemen van de uitkomst van de kengetallen vindt er ook een boordeling plaats van deze kengetallen. Er is geen landelijke norm bekend.

De gemeenten Barneveld en Scherpenzeel hebben er voor gekozen om deze kengetallen te beoordelen aan de normering zoals de Provincie Gelderland deze hanteert (Brief Provincie Gelderland 7 oktober 2015). Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen categorie A, B en C. Categorie A geldt als minst risicovol en categorie C als meest risicovol.

Naast de normering van de Provincie Gelderland verwijst de gemeente Barneveld naar de normering van de VNG.

In aanvulling hierop is de normering aangegeven zoals deze gehanteerd wordt in de stresstest bij de 100.000+ gemeenten.

KENGETALLEN GEMEENTE SCHERPENZEEL

Kengetallen gemeente Scherpenzeel											
	Rekening		Begroting		Begroting 2019-2022						
	2018		2019		2020		2021		2022		2023
Netto schuldquote	29%	A	25%	A	16%	A	16%	A	6%	A	6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-6%	A	2%	A	-7%	A	-9%	A	-16%	A	-17%
Solvabiliteitsratio	48%	A	69%	A	57%	A	53%	A	56%	A	60%
Structurele exploitatieruimte	2,6%	C	0,4%	A	14,4%	A	15,0%	A	0,1%	A	0,8%
Kengetal grondexploitatie	40%	A	12%	C	2%	A	-2%	A	-4%	A	-11%
Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden	106%	B	106%	C	112%	C	N.B		N.B		N.B

Conclusie en beoordeling:

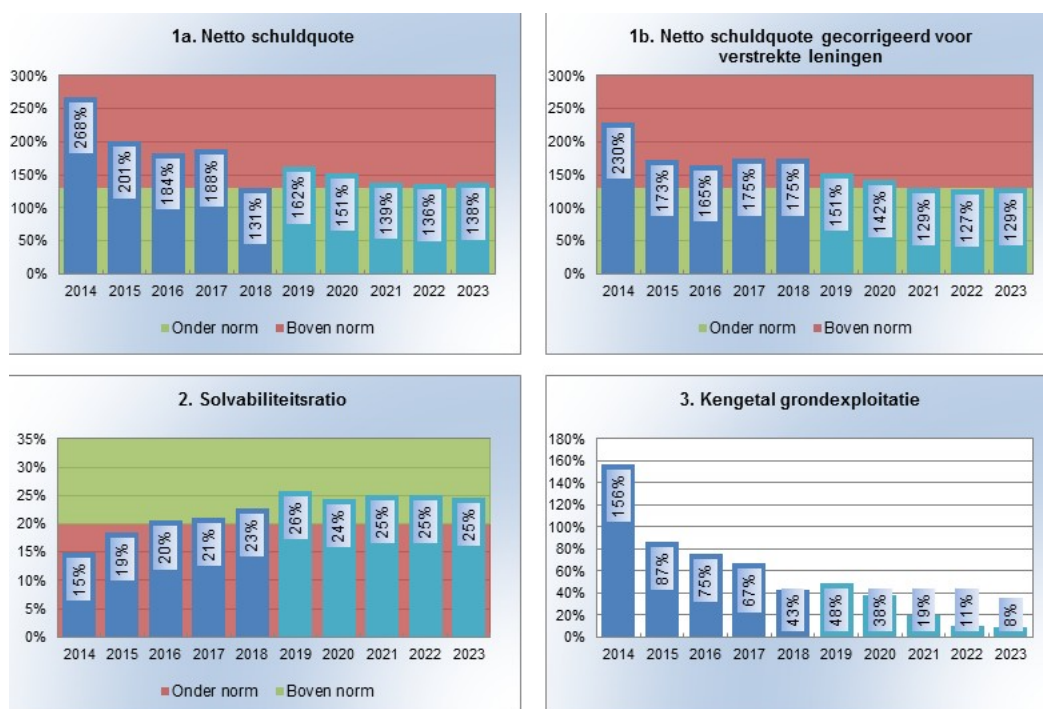
- Zowel de netto schuldquote (met en zonder correctie voor alle verstrekte leningen) als de solvabiliteitsratio zijn als zeer goed te beoordelen. Dit komt doordat er relatief weinig schulden zijn.
- Het kengetal van de structurele exploitatieruimte laat een positief beeld zien. Hierin zijn alleen de structurele baten en lasten opgenomen. Dit is conform het beeld van het begrotingssaldo.
- Het kengetal van de grondexploitaties geeft eveneens een positief beeld
- De woonlasten liggen iets boven landelijk niveau.

Opgemerkt dient te worden dat de meerjarenbegroting sluitend is gemaakt met inzet van incidentele middelen.

KENGETALLEN GEMEENTE BARNEVELD

Op het moment van verschijnen van deze notitie is de Programmabegroting 2020 van de gemeente Barneveld nog niet beschikbaar. De hieronder vermelde kengetallen zijn afkomstig uit de Programmabegroting 2019 en voorbereidende concepten ten behoeve van de Programmabegroting 2020. De gemeente Barneveld vermeldt daarover het volgende.

Bij het beoordelen van de hoogte en de ontwikkeling van de ratio's moet gekeken worden naar de samenhang tussen ratio's en ontwikkeling ervan in de tijd. De uitkomst van een individuele ratio biedt een beperkt inzicht.

Kengetallen	Realisatie					Begroting		MJR		
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Netto schuldquote	268%	201%	184%	188%	131%	162%	151%	139%	136%	138%
Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	230%	173%	165%	175%	175%	151%	142%	129%	127%	129%
Solvabiliteitsratio	15%	19%	20%	21%	23%	26%	24%	25%	25%	25%
Grondexploitatie	156%	87%	75%	67%	43%	48%	38%	19%	11%	8%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	1%
Gemeentelijke belastingcapaciteit	101%	101%	101%	103%	104%	105%	106%	105%	104%	103%

In deze begroting ontwikkelen de balansratio's zich op een vrij constant positief. In het meerjarenbeeld daalt de schuldquote verder door en stijgt de solvabiliteit. Dit heeft onder meer te maken met de afbouwende voorraad bouwgrond en de toenemende inkomsten. De positieve ontwikkeling zal zich de komende jaren moeten bestendigen. De ambities gaan gepaard met investeringen, hierdoor zullen de balansratio's de komende jaren wellicht nog fluctueren voordat zij op of onder de normwaarde gaan uitkomen.

1a Netto schuldquote

De verbetering van de schuldquote wordt veroorzaakt door een daling van de omvang van de schuld (lang en kort). Deze ontwikkelt zich naar verwachting van € 220 miljoen in 2020 naar € 202 miljoen in 2023, door onder meer een verdere verkleining van de grondvoorraad. Tegelijkertijd zien we, als gevolg van diverse investeringen, de materiële vaste activa oplopen waardoor de netto schuldquote zich niet nog sneller verbetert. In de noemer zijn de inkomsten van de gemeente gestegen van € 126 miljoen in 2019 naar € 137 miljoen vanaf 2020.

1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Dit kengetal geeft het effect aan als alle aan derden verstrekte leningen buiten beschouwing worden gelaten. In 2020 is dit verschil ca. 10% (152% versus 142%). De grootste component in de verstrekte leningen betreft de hypotheekleningen aan ambtenaren. De portefeuille is in enkele jaren flink gedaald en zal naar verwachting de komende jaren niet snel verder dalen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio heeft zich negatief ontwikkeld in de periode van 2011 (27%) tot 2013/2014 (15%) voornamelijk als gevolg van het treffen van de verliesvoorziening voor de grondexploitatie ten laste van de reserves. Na een stijging tot bijna 27% in 2019 als gevolg van het positieve jaarrekeningresultaat 2018, neemt de solvabiliteit enigszins af tot ruim 25% in 2020 en verwachten wij dat dit de komende jaren rond de 25% blijft.

Grondexploitatie

Dit kengetal is te lezen als een verbijzondering van de balansratio '1 Netto schuldquote'. In dit kengetal worden de bouwgronden (in exploitatie + niet in exploitatie) gedeeld door de totale inkomsten van de gemeente. Dit kengetal verbetert zich van 38% in 2020 naar 8% in 2023 vanwege de ontwikkeling van de voorraad bouwgrond: van € 51 miljoen in 2020 naar ca. € 11 miljoen in 2023.

Structurele exploitatieruimte

In deze begroting is ook de structurele exploitatieruimte procentueel weergegeven. Dit houdt rekening met het structurele resultaat (zie meerjarenprognose in de financiële begroting) en de structurele stortingen en onttrekkingen in de reserves.

Gemeentelijke belastingcapaciteit

De gemeentelijke belastingcapaciteit laat de ontwikkeling van de lokale belastingen en heffingen voor een gemiddeld gezin zien afgezet tegenover de gemiddelde belastingdruk van gemiddeld Nederland. Bij een score onder de 100% dan is de belastingdruk lager dan gemiddeld Nederland.

STRESSTEST

De financiële positie kan worden bepaald met behulp van zogenaamde signaleringswaarden. Deze waarden zijn onder meer afkomstig uit de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) behoren. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. Uitgangspunt voor het financiële beleid zou kunnen zijn: categorie A ambiëren, categorie B accepteren. In de laatste kolommen staan de percentages zoals voortvloeiend uit de Programmabegrotingen 2019 van de gemeenten Barneveld en Scherpenzeel.

KENGETAL	CATEGORIE A	CATEGORIE B	CATEGORIE C	BEGROTING 2019 BARNEVELD	BEGROTING 2020 BARNEVELD	BEGROTING 2019 SCHERPENZEEL	BEGROTING 2020 SCHERPENZEEL
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%	166	151	14	16
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstekte geldleningen	<90%	90-130%	>130%	154	142	min 12	min 7
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%	22	24	54	57
Structurele exploitatie ruimte	Begroting >0%	Begroting 0%	Begroting <20%	1	0	0,7	14,4
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%	30	48	0	2
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%	105	106	110	112

Opgemerkt dient te worden dat de meerjarenbegroting van de gemeente Scherpenzeel sluitend is gemaakt met inzet van incidentele middelen.